

# David Marksons weerbarstige cultroman bewerkt tot een wonderschoon kamerspel

**Theater** Marlies Heuer comprimeerde de plot- en conflictloze cultroman *Wittgensteins minnares* tot een wonderschoon kamerspel, dat ze de komende maanden samen met cellist Jan Kuijken speelt in musea en galeries.



Actrice Marlies Heuer en cellist Jan Kuijken in *Wittgensteins minnares*.

Foto Vincent van Woerkom

Muziektheater

## Wittgensteins minnares

van David Markson door Marlies Heuer en Jan Kuijken. Gezien: 26/2, KuuB (Utrecht). Tournee t/m 22/4. Inl: [www.wittgensteins-minnares.nl](http://www.wittgensteins-minnares.nl)



Sander Janssens

9 maart 2022 om 10:19

Leestijd 1 minuut

Opslaan in leeslijst



Ze is de laatste levende persoon op aarde en doorkruiste de hele wereld, al zal ze meteen beamen dat dat ontegenzeggelijk onmogelijk is. En toch: ze trok langs musea, haalde schilderijen van de muren en stookte ze op. Zelfs *De Nachtwacht* haalde ze uit zijn lijst: je moet wat om warm te blijven.

Marlies Heuer speelt deze Kate, het personage uit *Wittgensteins minnares* (1988) van de Amerikaanse schrijver David Markson, in musea en galleries. Ze wordt daarbij begeleid door cellist Jan Kuijken. In Kunstruimte KuuB in Utrecht, waar de voorstelling afgelopen weekend speelde, hangen schilderijen van Vera Pouw, met daarop gebutste, verweerde lichamen. Een treffend decor voor dit door eenzaamheid bevangen personage.



Interview met Marlies Heuer:

**'Als ik oud ben, wil ik suppoost worden'**

Heuer comprimeerde de plot- en conflictloze roman tot een wonderschoon kamerspel. Ze nam daarvoor de recent verschenen vertaling van Erik Bindervoet en Robbert-Jan Henkes als uitgangspunt, die in weerbarstige taal prachtige observaties aan de ontheemde kunstenaars ontlokt: vaak tegelijkertijd poëtisch, tragisch en banaal. Bijvoorbeeld, na een fragmentarische ontboezeming over de dood van haar zoon: „Natuurlijk ging het leven door, al leek het soms alsof je een groot deel van het leven had besteed aan in en uit ramen te kijken.”

Het lijkt alsof Heuer zich de woorden laat ontvallen, alsof ze stamelend wordt meegevoerd door de taal. Het personage haalt zichzelf regelmatig onderuit, noemt zichzelf „onmiskenbaar gek” en „duidelijk compleet van mijn à propos”. Wat zit er eigenlijk niet in haar hoofd, vraagt ze zich af. „Wat weten we nu eigenlijk echt?”

Ondertussen is vrijwel elk woord zorgvuldig en trefzeker geplaatst: Heuers dictie is lichtvoetig maar ontroerend, haar mimiek maakt haar net die ene fractie breekbaarder. Alle leugens, gekleurde herinneringen en halve waarheden verhullen één onweerlegbaar feit: haar verdriet en eenzaamheid zijn echt. Als haar woordenstroom stukt en de cellomuziek aanzwelt, zie je dat goed.



Lees ook deze **vijfballenrecensie van de roman 'Wittgensteins minnares' van David Markson**

### Nieuwsbrief NRC Cultuurgids

Wat moet je deze week zien, horen of luisteren? Onze redacteurs recenseren en tippen